

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toimintasuunnitelma 2025-2029

Lähidemokratia ja osallisuuslautakunnan kokous 23.4.2025

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toimintasuunnitelma 2025-2029

- Hyvinvointialueiden on nimenomaisesti vastattava hyvinvoinnin ja terveyden sekä turvallisuuden edistämisestä alueellaan silloin, kun edistämistehtävä liittyy sen lakisääteiseen järjestämistehtävään, eli sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä pelastustoimeen.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön **toimintasuunnitelma on osa hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa.**
- Toimintasuunnitelman tarkoituksena on linjata alueella tapahtuvaa lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä ja sen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osana HYTE-raportointia.
- Toimintasuunnitelmaa päivitetään valtuustokausittain.
- Toimintasuunnitelma sisältää:
 - Tilannekatsaus
 - Vantaan ja Keravan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toteutuksen kuvaus
 - Tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2025-2029

Tilannekatsaus

Väkivallan yleisyys

Suomessa kuolee vuosittain 20-30 ihmistä parisuhdetapon seurauksena

Lähde: Suonpää ym. 2022

Elämänsä aikana kohtannut **fyysistä väkivaltaa tai sillä uhkailua** parisuhteessaan

34 % naisista

18 % miehistä

Lähde: Pietiläinen ym. 2022

Parisuhteessa olleista kokenut **seksuaalista väkivaltaa** elämänsä aikana

11 % naisista

2% miehistä

Lähde: Pietiläinen ym. 2022

Kustannukset julkiselle terveydenhuollolle

- Naisten kokema fyysinen lähisuhdeväkivalta aiheuttaa arviolta **150 miljoonaa euroa**
- Naisten kokema henkinen väkivalta **861 miljoonaa euroa**.

Kustannukset sisältävät perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon käynnit sekä psyykelääkkeiden käyttömäärät ja kustannukset.

Lähde: Siltala ym. 2022

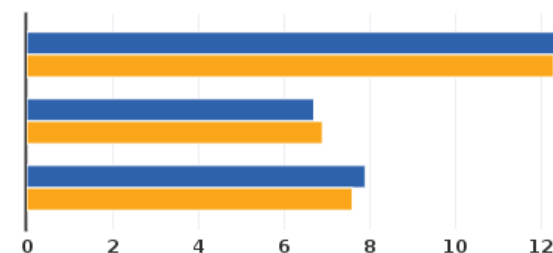
Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %-osuus koko maan asukkaista

8. ja 9. luokan oppilaat

Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden oppilaat

Lukion 1. ja 2. vuoden oppilaat

2021

2023

Lähde: Kouluterveyskysely

Lähisuhdeväkivalta Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

Vieraskielisten osuus väestöstä on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella koko maan suurin, **lähes 25 %** asukkaista.

Pitkääikaista toimeentulotukea saavien kotitalouksien osuus (**noin 4%**) on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella maan suurin.

Vuonna 2022 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen 0–17-vuotiaista **12 %** oli lastensuojeluilmoituksen kohteena.

Lähde: THL, Sotkanet

Tilastojen mukaan **7 %** Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yli 20-vuotiaista asukkaista on kertonut kokevansa fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa. Tämä tarkoittaa noin **19 000** asukasta.

Lähde: THL, Sotkanet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella parisuhdeväkivaltaa on kokenut viimeisen 12 kuukauden aikana **noin 20 %** esikouluikäisten vanhemmista.

Lähde: FinLapset (2024)

Fyysistä väkivaltaa vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten taholta on kokenut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 4-5-luokan oppilaista **16,6%** ja 8-9-luokan oppilaista **12,3%**

Lähde: Kouluterveyskysely (2023)

Vantaan ja Keravan lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön toteutuksen kuvaus

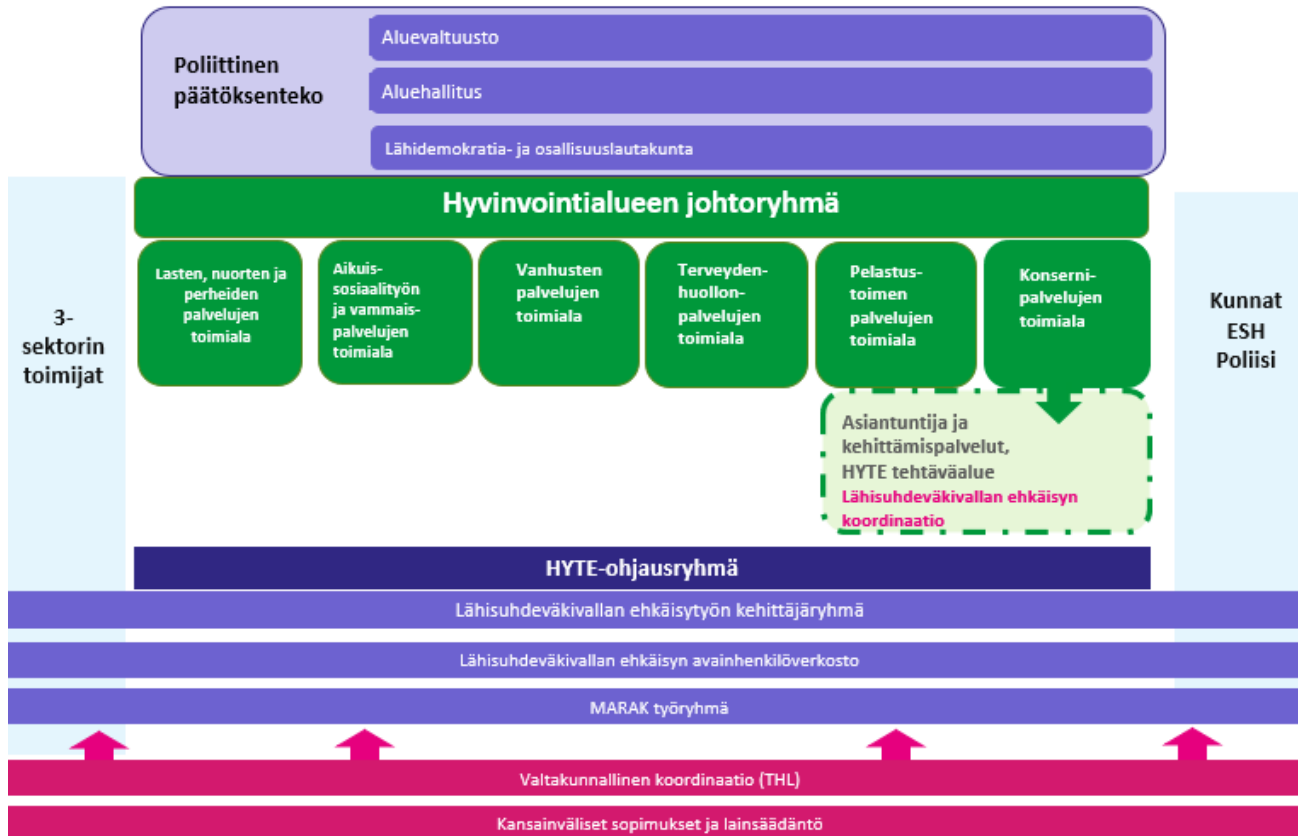

Periaate ja yleinen tavoite

- Lähisuhdeväkivallan ehkäisy on osa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja **kuuluu kaikille** kasvatus-, opetus-, sosiaali-, terveys-, ja turvallisuusalan ammattilaisille.
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön **yleinen tavoite** on, että väkivallan puheeksi ottamisen ja puuttumisen käytännöt ja toimintamallit ovat palvelualueilla yhteneväiset ja integroituneet pysyvästi rakenteisiin ja että alueen asukkaat/asiakkaat saavat tasalaatuisia väkivallan ehkäisyn palveluita.
- Jokaisen työntekijän tulisi hallita lähisuhdeväkivallan ehkäisyn **intervention kolme vaihetta**, jotka kaikki vaaditaan, jotta asiakas tulee autetuksi:
 - väkivallan tunnistaminen
 - väkivallan puheeksi ottaminen
 - turvallisuudesta huolehtiminen ja palveluohjaus

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön rakenne ja toiminta

Rakenteet

- Hyte-ohjausryhmä
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön kehittäjäryhmä
- Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön avainhenkilöverkosto
- MARAK-työryhmä
- Erityisasiantuntija / koordinaattori

Toiminta

- Kaikille avoimet väkivallan puheeksiottokoulutukset jatkuvasti saatavilla
- Avainhenkilöt väkivallan ehkäisytyön jalkauttamisessa ja juurruttamisessa
- Vuosittain toistuva Väkivallan vastainen teemaviikko ja Väkivaltafoorumi
- Oppaat ja ohjeet, koulutustallennepankki

Tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2025-2029

Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyn tavoitteet ja toimenpiteet 2025-2029

TAVOITE	TOIMENPIDE
1. Ylläpitää ja kehittää Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen väkivallan ehkäisytyn ohjaus- ja koordinaatorakennetta sekä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa	1A. Vahvistetaan aikuissosiaalityön, vammaispalvelujen, vanhuspalvelujen sekä terveydenhuollon osallistumista väkivallan ehkäisytyn avainhenkilöverkostoon sekä tiivistetään yhteistyötä pelastuslaitoksen ja poliisin kanssa. 1B. Väkivallan ehkäisytystä vastaava erityisasiantuntija osallistuu kansallisiin ja alueellisiin verkostoihin, kuten Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen, Aluehallintoviraston ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin koordinoimiin verkostoihin, sekä paikallisiin verkostoihin, kuten Vantaan kaupungin turvallisuussuunnittelun ohjausryhmään ja kiusaamiseen puuttumisen ohjausryhmään.
2. Varmistaa ammattilaisten väkivallan ehkäisytyn liittyvä osaaminen	2A. Huolehditaan, että ajantasaista väkivallan puheeksiottokoulutusta on jatkuvasti saatavilla verkkoalustalla ja että koulutus sisällytetään uusien työntekijöiden perehdytykseen. 2B. Tarjotaan koulutusta väkivallan kirjaamisesta sekä yhteisöllisten ja kulttuuristen kysymysten käsittelystä. 2C. Kehitetään räätälöity koulutus terveydenhuollon henkilöstölle väkivallan tunnistamiseen, puheeksi ottamiseen ja palveluohjaukseen. 2D. Hyödynnetään Barnahus-hankkeen koulutuksia alaikäisiin kohdistuvan väkivallan tunnistamiseen ja puuttumiseen. 2E. Järjestetään täydennyskoulutuksia ajankohtaisista teemoista huomioiden alueen ja työntekijöiden tarpeet. 2F. Luodaan selkeä ohjeistus väkivallan puheeksiottoon www-sivuille. 2G. Järjestetään ammattilaisten vuosittaisena täydennyskoulutuksena toimiva väkivaltafoorumi osana väkivallan vastaisen viikon ohjelmatarjontaa
3. Tunnistaa vauvaperheiden, väkivaltaa kokeneiden lasten ja nuorten sekä monikulttuuristen asiakkaiden palvelutarpeet	3A. Tehdään palvelutarpeiden kartoitus ja vastataan tarpeisiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. 3B. Tiivistetään yhteistyötä kotoutumista tukevien palveluiden, ehkäisevän päihdetyön sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa 3C. Kehitetään palveluketjuja ja toimintaohjeita tarpeen mukaan esim. vauva- ja pikkulapsiperheiden palveluketju, väkivaltaa kokeneen lapsen ja nuoren palveluketju, monikulttuuristen perheiden palveluketju
4. Vähentää nuorten seurusteluväkivaltaa	4A. Tuetaan oppilashuollon avainhenkilöiden työtä sekä tehdään moniammatillista yhteistyötä järjestöjen kanssa nuorten seurusteluväkivallan vähentämiseksi 4B. Innostetaan kouluja ja oppilaitoksia mukaan väkivallan vastaisen teemaviikon suunnitteluun ja järjestämiseen
5. Jalkauttaa väkivallan ehkäisytyn palvelut asiakkaiden arkeen osana yleistä hyvinvointityötä	5A Hyödynnetään osallisuutta vahvistavia digitaalisia työvälineitä 5B. Huomioidaan hyvinvointialueen monikulttuurisuus/monikielisyys
6. Kehittää ja yhtenäistää kirjaamiskäytäntöjä	6. Selvitetään ja ratkaistaan kirjaamisen ongelmakohdat osana laajempaa kirjaamisen kehittämistyötä hyvinvointialueetasolla
7. Lisätä asukkaiden tietoa lähisuhdeväkivallasta	7A. Tarjotaan vuosittain ohjelmaa ns. väkivallan vastaisella viikolla suoraan alueen asukkaille ja asiakkaille sekä järjestetään sosiaalisen median kampanjoita viikon teemaan liittyen 7B. Viestitään aktiivisesti ja monikanavaisesti hyödyntäen erilaisia väkivaltaan liittyviä kansainvälisiä- tai kansallisia teemapäiviä
8. Jalkauttaa tuotetut lähisuhdeväkivallan ehkäisyä tukevat oppaat ja ohjeet Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle	8. Tiedotetaan ohjeistuksista ja tarjotaan koulutuksia teemoihin liittyen